

Tagen Hensyn til personlige Slægts- og Benskabsforhold, som i ikke ringe Udstrækning have gjort sig gjældende ved Kalbelse til Skolelærere. Det enkelte Tilfælde gjør ikke noget, ti Tilfælde maaffee heller ikke, men 20, 50 eller 100 Tilfælde kunne komme til at gjøre meget, og gjennem en Arrække er det ikke usandsynligt, at den Kalbelsesmaade, som nu bestaaer, vil vise sig at indvirke høist uheldig paa hele Skolelærerstanden. Meningerne ville naturligtvis om dette Punkt, som om ethvert andet Punkt, der her kan drages frem, Skolelægen vedkommende, være meget deelte i Thinget. Vi staae jo ikke her saaledes, at vi skulle udfægte disse forffjellige Meninger med hverandre, eller støvne dem ind for Afstemningens Dom; men vi staae her for fra de forffjellige Sider at lade Anskuelserne komme frem om dette Spørgsmaal, for at det kan sees, om der er nogen Mulighed for, paa Bassis af disse Anskuelser at enes om en fælles Handling. Min Anskuelse er nu, at det ikke er muligt. Min Anskuelse er, at dette Spørgsmaal er for lidet drøftet til, at vi kunne vente, at der om noget praktisk Punkt vil være en saadan Enighed mellem os, at vi med nogen Nytte kunne gribe Initiativet. Men i alt Fald skyldte vi hverandre aabent og ærligt at sige vor Mening om disse Punkter, og derfor har jeg nævnt eet, om hvilket jeg veed, at forffjellige af de ærede Herrer ville være diametralt modsatte min Mening.

Men naar nu det ærede Medlem, som førte Ordet for Forslagsstillerne, ikke er istand til at sige os, hvad der skal være det egentlige Grundlag for en Reform i dette Spørgsmaal, hvad er det da, han har for Die med sit Forslag? Thi at det ærede Medlem og hans Meningsfæller blot skulle tænke hvert Aar at ville røre lidt ved eller rode lidt op i en eller anden Sag ved at stille flige Forslag, vilde det være utilbørligt at antage. Der maa kræves en mere udviklet, moden og bestemt Plan for Foretagendet end den, saaledes kun i Almindelighed at faae Folk til at snaffe om interessante Sager. Det ærede Medlem sagde, at han ønskede, at den parlamentariske Commission skulde give os Leilighed til at blive rigtig bekjendte med den

hele Sag. Han betragtede den parlamentariske Commission som en Slags Opdragelsesanstalt for Rigsdagsmænd, som en, der skulde have Myndighed til at indstævne for sin Domstol alle de saglyndige Mænd, der fandtes omkring i Landet, og spørge dem, hvad de meente om det og det Punkt, trænge ind i dem med yderligere Spørgsmaal og saa til Syvende og Sidst selv komme til en bestemt Anskuelse. Ja, det kan jo være fristende nok saaledes at faae Ret til at forhøre Folk, til at stille Spørgsmaal til dem, trænge ind i dem, sætte dem Kniven paa Struben og forhindre dem fra at skjule Nogetsomhelst Men som det ærede Medlem leilighedsvis kom til at bemærke, Kunsten er da ogsaa at forstaae at spørge. Man siger jo, at en uforstandig Mand kan spørge om Mere, end ti Kluge kunne svare paa; men der kan ogsaa træffe det Tilfælde, at 15 forstandige Mænd ikke kunne spørge om, hvad en mindre forstandig Skolemand — thi de ere jo naturligtvis alle mindre forstandige end vi selv — er istand til at svare paa. Kunsten er virkelig at vide, ikke alene hvad man skal spørge om, men i hvilken Retning man skal spørge, og førend man har gjort sig selv tydelig og klar Rede derfor, troer jeg ikke, det kan nytte det Mindste at opstille en Fordring om denne Opdragelsesanstalts Indretning til Bedste for Folkethingsmænd. Og denne Opdragelse kan jo desuden ikke komme til at virke derved, at 15 af vor Midte sættes hen til dette Foretagende. Det ærede Medlem for Ringkjøbing (Madsen) har fuldkommen Ret i, at Commissionen egentlig burde bestaae af 102 Medlemmer, thi skulde vi Andre have nogen Nytte eller Gavn af de mundtlige Forhandlinger, som foregaae i Commissionen, blive oplyste ved det levende Ords indtrængende Vægt og være istand til at danne os en Forestilling, ikke blot efter de Ord, som siges og derpaa nedskrives, men efter den Barme, Følelse og Begeistring, hvormed det siges eller ikke siges, og det hele Indtryk af Oplysning, Dygtighed og Tillid, som de indkaldte Vidner personlig bære med sig, saa er det ikke nok, at vi sende 15 som Delegerede paa vore Begne for at modtage dette Indtryk, men da maae vi alle